Ministerstwo
Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.263.2026
Warszawa, 18 czerwca 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Adama Bodnara 7 maja 2026 r na 58. posiedzeniu Senatu, proszę przyjąć następujące informacje.

Przedmiotem oświadczenia były zmiany legislacyjne przepisów dotyczących umowy dożywocia. Problematyka poruszona w oświadczeniu pozostaje przedmiotem zainteresowania różnych resortów oraz innych podmiotów publicznych, czego wyrazem był m.in. udział Ministerstwa Sprawiedliwości w zorganizowanym w zeszłym roku w Kancelarii Premiera RP spotkaniu tzw. „okrągłego stołu", poświęconemu tematyce bezpieczeństwa seniorów. Celem spotkania zainicjowanego przez Minister ds. Polityki Senioralnej – Panią Marzenę Okła-Drewnowicz (obecnie Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Senioralnej), było rozpoczęcie prac nad kompleksowym programem ochrony seniorów przed oszustwami.

Spotkanie zakończyło się podziałem pracy pomiędzy trzy zespoły robocze, odpowiadające za następujące obszary tematyczne:

a) umowy „osoba fizyczna - senior", w tym m.in. kwestie zasad zawierania i wykonywania umów o dożywocie,
b) umowy „instytucja finansowa - senior", w tym m.in. zagadnienia dotyczące tzw. odwróconej hipoteki czy funduszy hipotecznych,
c) zwalczanie przestępczości na szkodę osób starszych, w szczególności oszustw dokonywanych tzw. metodą „na wnuczka", „na policjanta" oraz wyłudzania danych.

+48 22 52 12 888
kontakt@ms.gov.pl
www.gov.pl/sprawiedliwosc

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa P-33

W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele właściwych ministerstw: Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Pani Katarzyna Nowakowska, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji – Pan Michał Gramatyka oraz Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów – Pan Jurand Drop, a także przedstawiciele Policji i organizacji senioralnych. Szczegółowe informacje dotyczące efektów tych prac pozostają we właściwości Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Senioralnej.

Niezależnie od powyższego podejmowane są również działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym skierowane do osób starszych. W tym zakresie 13 maja 2026 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości a Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Senioralnej – Panią Marzeną Okła-Drewnowicz, dotyczące realizacji programu „Świadomy Senior – Bezpieczny Senior", którego celem jest zwiększenie świadomości prawnej osób starszych oraz wzmocnienie ich wiedzy i umiejętności w zakresie przeciwdziałania najczęstszym nadużyciom i oszustwom wymierzonym przeciwko seniorom. Program realizowany jest przy współudziale instytucji publicznych oraz ekspertów zajmujących się problematyką bezpieczeństwa, ochrony konsumentów i wsparcia seniorów, w tym m.in. Komendy Głównej Policji, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Krajowej Rady Notarialnej. W ramach programu - 22 maja 2026 r. odbyło się pierwsze z planowanych 15 spotkań skierowanych do seniorów, inaugurujących cykl działań edukacyjno-informacyjnych.

Odnosząc się natomiast do zagadnień pozostających w zakresie zadań Ministra Sprawiedliwości, wskazać należy, że umowa dożywocia, uregulowana w art. 908-916 k. c. *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny*, stanowi umowę cywilnoprawną, której zawarcie, zgodnie z treścią art. 158 k.c., wymaga dla swej ważności zachowania formy aktu notarialnego. Istotnym elementem ochronnym pozostaje zatem obowiązek zachowania tej formy, który zapewnia udział notariusza jako osoby zaufania publicznego, obowiązanej do czuwania nad należytym zabezpieczeniem praw i słusznych interesów storn oraz innych osób, dla których czynność ta może powodować skutki prawne, a także do odmowy dokonania czynności notarialnej sprzecznej z prawem (art. 80 § 2 oraz art. 81 *ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie*).

Jednocześnie należy zauważyć, że sygnalizowane w debacie publicznej problemy dotyczące świadczeń oferowanych seniorom w zamian za przeniesienie własności

nieruchomości odnoszą się nie tylko do samej konstrukcji cywilnoprawnej umowy dożywocia, lecz przede wszystkim do praktyki funkcjonowania rynku, poziomu świadomości prawnej uczestników obrotu oraz skuteczności stosowania obowiązujących regulacji prawnych.

W tym kontekście wskazać należy, że kwestie dotyczące odwróconego kredytu hipotecznego zostały uregulowane w *ustawie z dnia 23 października 2014 r. o odwróconym kredycie hipotecznym*. Obecnie jednak żaden bank nie posiada tego rodzaju produktu w swojej ofercie.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Departament Legislacyjny Ministerstwa Sprawiedliwości, ww. nie prowadzi takich prac i nie posiada wiedzy na temat toczących się prac analityczno-koncepcyjnych w tej kwestii. W poprzedniej Kadencji Sejmu, przed powstaniem Departamentu Legislacyjnego, w Ministerstwie Sprawiedliwości prowadzono prace analityczno-koncepcyjne w tym przedmiocie, jednakże nie zostały one ukończone z uwagi na zasadę dyskontynuacji prac.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że zagadnienia poruszone w oświadczeniu Pana Senatora Adama Bodnara wciąż pozostają przedmiotem bieżącego zainteresowania właściwych podmiotów publicznych, w tym Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/